

ЕНЮ КЮВЛИЕВ
МАЙКА

chitanka.info

Те, приказките за мечки, нямат край. Ама аз ще ви разкажа една, дете с ушите си съм чул и с очите — видял.

Бях малък тогава. Ходех с говедата. На лято излязох с други говедарчета към Мартина. Хрумна ни по някое време да слезем в Тъмръшката река, а оттам се отплеснахме нагоре, та чак към Средия. Знаеха две нашенчета един голям малинак, та затова тръгнахме натам.

— Говедата — рече Добриковски Тодор, който ни водеше — ще оставим долу, в реката, да полежат на хлад, а ние ще ударим нагоре за малини.

Стигнахме. Ала като помъчихме да завъртим изморения добитък в реката — не ще да върви.

— Угадиха малините — рече другото нашенче, което знаеше малинака — и бягат натам. То вол мре за малинова шума.

— Че кога е тъй, да вървят — обади се Добриковчето. — На този малинак краят му се не знае. Има да ядат говедата на пет села и пак да остане.

Като чухме това, отприщихме пътя и добитъкът се юрна нагоре. Ние поехме след него и се шумунахме в малинака. А малини, малини! Започнахме да берем и да се провикваме. По едно време чухме нещо да шумоли отгоре, да тупа глухо и да иде към нас. Смръзнахме се от страх.

— Ами ако е мечка! — проплака лелин Насьо и се покатери на една келева борика.

Докато намислим какво да правим, на пътеката, която води за малинака, изскочиха двама войника с пушки.

— Защо викате бе? Какво има, та крещите?

— Нищо — обади се Добриковчето. — Викаме си.

— Викате си вие, ама да знаете какво чудо стана вчера, езиците ще си глътнете от страх, та ще се облажите посред Богородични пости.

Облещихме очи.

— Турчилята да не са нагазили земята ни? — попита Тодор Добриковски.

Забравих да ви кажа, че тогава нашата застава беше срещу Тъмръш, където минаваше турската граница.

— Ами, турчилята! Де смеят те да нагазят нашите гори! Широки им са шалварите, ще се закачат на някоя елова пънчуга.

Ние започнахме да се смеем, а войниците седнаха на полянката под бора, на който се беше покачил лелин Насьо. Единият рече:

— Да починем малко, че от отзарана сме били седем часа път. Снощното търчане и мъки ги не слагам. А докато починем, ще ви разправя какво чудо стана вчера ей там, над Малкото дере.

В това време лелин Насьо мръдна на бориката. Една суха шишарка се откъсна и падна върху козирката на войника, който се готвеше да разказва. Той повдигна глава и видя Нася.

— Ами ти какво дириш на бориката бе, чичовото?

— Уплаши се и се покачи там, когато се зададохте — рекохме в един глас всички. — Помисли, че иде мечка.

— А, тъй ли? Тогава стой си на бориката. Защото това, което ще разкажа, е пак за мечка.

Лелин Насьо не разбра шегата и остана горе, а войникът настави:

— Трябва по-напред да ви кажа, че ние с моя другар сме в тая застава вече две години. Когато за пръв път слязохме в тоя малинак, беше преди Богородица. Малините по припечите бяха започнали да стават руйни и само тук-таме имаше хубаво узрели. Отбихме се ние тогава ей там, в присойката, поназобахме се с незрели малини и поехме нагоре из пътеката да си вървим. Ала още не бяхме излезли от шумака, нещо зад гърба ни изшумоля. Запращяха сухи клони. Обърнахме се. Една голяма мечка, изправена при онзи камък, ни гледа. Ами сега! Бяхме се измамили и излезли без пушки. Но изведнъж ни поникнаха заешки крака и не усетихме кога се намерихме при заставата.

Старите войници, като ни видяха да търчим прежълтели, попитаха какво ни гони.

— Мечка! — извикахме в един глас ние.

Войниците започнаха да се смеят.

— Нашата мечка са видели — каза фелдфебелът. — А да ги е гонила, не е. Страхът ги е гонил. Тя не бара. Аз я помня от пет години. И все в този малинак седи.

Ние не повярвахме, но отпосле разбрахме, че фелдфебелът малко ни беше казал за тази мечка. Когато се пристрашихме и свикнахме с нея, случваше се ние да берем малини на единия край на малинака, а от другата страна мечката да привежда високите малинови храсти и лакомо да лапа от върховете едрите малини. А с един наш войник се

беше срещнала и разминала на една стръмна и дълбока пътека и се беше тръкнала край него, та на едното копче на шинела му беше оставила цяло валмо козина. Тази козина нашият другар запази да я носи в село и да се хвали на момите, че се е борил с мечка. Не бараше и говедарчетата като вас, които идеха да си берат малини. Ала добитък не допускаше. Гонеше го. Не го гонеше, ами като ревнеше от Малкото дере, добитъкът навирваше опашки и копитата му зачаткваха из камъните надолу по реката. И чуехме ли мечката да ревне, фелдфебелът ще рече:

— Пак някой изтърван добитък е влязъл в градината на Баба Мецана.

Защото тукашните говедарчета знаят за мечката и заобикалят малинака, когато са с добитък.

Харно, ама преди два дни ни пратиха от Пловдив един млад войник. Дойде той, поразведохме го нагоре-надолу, показахме му туй-онуй, което трябва да знае по границата. Но за мечката никому не дойде наум да му каже. Кога на утрината — нали е имала глава да пати! — новият войник станал рано, взел си пушката и излязъл. Ходил където ходил, па рекъл да слезе по пътеката надолу да види далеко ли е реката. А пътеката го завела право в малинака. Като видял зрелите малини, забравил реката, подпрял на един бор пушката си и се заловил да бере. Ала подир малко нещо изшумяло, пропукали клони. Той се покачил на едно високо място да види какво шумоли. Погледнал към Малкото дере и видял мечката с двете малки мечета. Видяла го и мечката и като разбрала, че е войник, започнала пак да се закача и да играе с мечетата. А войникът се върнал, грабнал пушката, прицелил се в нея, гръмнал и я улучил. Като видяла ударената майка страшното, навела се, грабнала едното мече, хвърлила го отвъд дерето, грабнала и другото, хвърлила и него там, па се повърнала и се спуснала към войника. А той до това време ѝ стрелял още два пъти и все я улучвал. Но като видял, че мечката реве и иде срещу него, помислил, че не е успял да я удари на слабо място, та решил да побегне нагоре, да залегне зад някоя дебела ела и да ѝ стреля пак. Хубаво си направил сметката той, но забравил, че е с цървули. А те се плъзгат, пущините, по тревата и по сухите борови игли. Ударил нагоре той, но се подхлъзнал — и ха назад. А пушката му се отплеснала от ръката и се шумгунала по стръмното в малинаците. Уплашил се и краката му

станали късички един чеперек^[1]. А разлютената мечка — зад гърба му. Че като го настигнала, че като започнала — дери-удри, дери-удри, направила го на пестил.

Щом чухме гърмежите, веднага разбрахме какво е станало. Грабнахме пушките и се спуснахме надолу. Но когато стигнахме, какво да видим: войникът в кърви. Мечката, като ни видя, го остави, спусна се в Малкото дере, прехвърли го и се изгуби в букака. Никой от нас не посмя да ѝ стреля. Знаехме, че вината не беше в нея, а в нашия млад другар и най-много в нас, дето не му казахме за нея.

Направихме тогава носилка от елови клони и папрат, постлахме отгоре един шинел и на ръце го отнесохме до Сотир, а оттам с бричка го откараха в Пловдивската болница...

Много народ се беше събрал, когато го качвахме на бричката. Чак тогава дойде на себе си раненият и с мъка разправи как се срещнал с мечката и защо не можал да я убие.

Току се бяхме върнали и се канехме да слезем насам да потърсим ранената мечка, чухме да викате. Помислихме, че озверената майка е нападнала и вас, та грабнахме пушките и избързахме да дойдем. Ала щом добитъкът се е закрепил да пасе и вие не сте я видели, трябва да я няма тъдява. Сигурно лежи нейде в букака, ранена. Защото още вчера, като тичахме да правим носилка, видяхме кървава диря натам, накъдето беше побягнала.

А сега ние ще станем да я потърсим, а вие подберете добитъка и го карайте надолу, да не изскочи пак отнякъде и да стори пакост.

Като чу това, лелин Ганин Насьо се смъкна от бориката, заряза кравите и пое надолу по пътеката.

Само Добриковски Тодор поиска да отиде с войниците и отиде.

Не бяхме забрали още всичкия добитък, когато войниците взеха да викат, че са намерили мечката.

Минахме бързо Малкото дере. Като се изкачихме горе, видяхме войниците при един полегнал бук, а пред тях — мечката. Наближихме. Накрулена над двете мечета, тя беше умряла. Горката! Като се върнала, прибрала под себе си мечетата и тъй издъхнала. Двете зверчета се свиваха под корема ѝ. Очичките им светеха диво, а влажните им ноздрички плахо пръхтяха.

Чак сега разбрахме защо преди малко добитъкът се дърпаше и не рачеше да върви нагоре по реката. Види се, беше подушил мечката.

[1] Разстоянието между върха на палеца и показалеца при разтворена длан. — Б. а. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.